

आध्यै 1 P. To think on, meditate, remember.

आधी f. Ved. Thinking, longing, care, anxiety; विकृर्वन्क्रियया चाधीरनिर्वृत्तिश्च चेतसाम् Bhāg. 11. 25. 17.

आधीत p. p. Ved. Reflected or meditated upon.
-तम् The object or subject of one's thought; that which is intended or hoped for.

आध्या [आध्या-अङ्] Remembering, especially with regret, sorrowful recollection.

आध्यानम् 1 Anxiety. -2 Remembering with regret, pensive or sorrowful recollection; आध्यानमुत्कृष्ठापूर्वक-स्मरणम् Sk. -3 Meditating or reflecting upon.

आध्र a. Ved. [आ-धृ-क] Poor, indigent, weak.
-ध्रः Support.

आध्वनिक a. (-की f.) [अध्वनि व्यापृतः कुशले वा ठक्] Being on a journey, way-faring; कान्तारेष्वपि विश्रामो जनस्याध्वनिकस्य वै Mb.

आध्वरिक a. (-की f.) [अध्वर-ठक्] One who knows or has studied works relating to the (Soma) sacrifice.
-कः [अध्वरस्य व्याख्यानो ग्रन्थः] A work which treats of (Soma) sacrifice.

आध्वर्यव a. (-वी f.) [अध्वर्योः इदं अङ्] 1 Belonging to the *adhvaryu* (q. v.) or to the Yajurveda. -2 One conversant with the Yajurveda; (P. IV. 3.123). -वम् 1 Service at a sacrifice. -2 Particularly, the office of an Adhvaryu priest; अहरहरश्विनाध्वर्यवं वाम् Rv. 10. 52. 2.

आनः 1 Inhalation, breath inspired. -2 Mouth or nose (Sāy.); त्वमिन्द्र प्रत्यानं जघन्थ Rv. 1. 52. 15. Breathing, blowing -नम् Living beings; अनितीत्यानं प्राणिजातम् Mahānār. Dīpikā.

आनकः [आनयति उत्साहवतः करोति अन्-णिच्-ण्वुल् Tv.] 1 A large military drum (beaten at one end), a double drum, a drum or tabor in general; पणवानक-गोमुखाः । सहसैवाभ्यहन्यन्त Bg. 1. 13. -2 The thundercloud. cf. ... आनकः स्वनदम्बुदे । भेर्या मृदङ्गे पट्टेह ... Nm. -Comp. -दुन्दुभिः epithet of Vasudeva, father of Kṛiṣṇa; cf. Hariv. वसुदेवो महाबाहुः पूर्वमानकदुन्दुभिः । जज्ञे यस्य प्रसूतस्य दुन्दुभ्यः प्राणदन्दिभिः ॥ आनकानां च सहादः सुमहानभवद्दिभिः । (-भिः, भी f.) a large drum or *dhol*, kettle-drum (beaten at one end). -स्थली N. of a country.

आनडुह a. (-ही f.) [अनडुह इदं अण्] Belonging to or originating from a bull; चर्मण्यानडुहे रक्ते स्थाप्यं भद्रासनं ततः Y. 1. 280.

आननम् [आनित्यनेन, आ-अन् करणे ल्युट्] 1 The mouth, face; R. 3. 3; मृपस्य कान्तं पिबतः सुताननम् 17. -2 A large division of a work, chapter, book &c. (e. g. the two *ānana*s of Rasagāṅgādhara.)

आनन्तर्यम् [अनन्तर-अङ् P. IV. 1. 104.] 1 Immediate succession; आनन्तर्यं चारभते Ram. 5, 133. 17. -2 Immediate

proximity, absence of interval (of time or space); आनन्तर्याद्विधास्यामि संप्रधार्यं बलाबलम् Rām. 4. 8. 42.

आनन्त्यम् [अनन्त-अङ्] 1 Infinity, endlessness (in time, space or number); आनन्त्याद् व्यभिचाराच्च K. P. 2. -2 Boundlessness. -3 Immortality, eternity; स चानन्त्याय कल्पते Svet. Up. 5. 9; Ms. 3. 266; 6. 84, 9. 107; लोकानन्त्यं दिवः प्राप्तिः पुत्रपौत्रप्रपौत्रके Y. 1. 78, 261; स्वधर्मः स्वर्गीयानन्त्याय च Kau. 1. 3; न वयं साध्वि साम्राज्यं स्वाराज्यं भोज्यमप्युत । वैराज्यं पारमेष्ठ्यं च आनन्त्यं वा हरेः पदम् ॥ Bhāg. 10. 83. 41. -4 An upper world, heaven, future happiness; यस्तु नित्यं कृतमतिधर्ममेवाभिपद्यते । अशङ्कमानः कल्याणि सोऽमुत्रानन्त्य-मरुते Mb.

आनन्द 1 P. To rejoice, be glad or delighted; आनन्दितारस्त्वां दृष्ट्वा Bk. 22. 14; Git. 11. -Caus. 1 To gladden, delight; जगदानन्दयेत्सर्वम् Y. 1. 356; Bk. 21. 12; एष ह्येवानन्दयति Tait. Up. 2. 7. 1; 2. 4. 1; 2. 9. 1. -2 To amuse oneself.

आनन्दः [आनन्द-अङ्] 1 Happiness, joy, delight, pleasure; आनन्दं ब्रह्मणो विद्वात्र बिभेति कदाचन T. Up. supreme bliss or felicity; आनन्द एवास्य विज्ञानमात्मानन्दात्मनो ह्येवं सर्वे देवाः Sat. Br. -2 God, Supreme Spirit (ब्रह्मन्) (said to be n. also in this sense; cf. विज्ञानमानन्दं ब्रह्म Bri. Up. 3. 9. 28.). -3 N. of the forty-eighth year of the cycle of Jupiter. -4 N. of Śiva. -5 N. of Viṣṇu. -6 N. of Balarāma (according to Jaina doctrines). -7 N. of a cousin and follower and favourite disciple of Buddha Śākyamuni, compiler of the Sūtras. -8 A variety of the Daṇḍaka metre. -दा, -दी N. of two plants (Mar. भाङ्ग, रानमोगरी). -दम् 1 Wine, liquor. -2 A kind of house. -Comp. -अर्णवः the delight of Brahman. -काननम्, -वनम् N. of Kāśī. -गिरिः, -ज्ञानः, -ज्ञानगिरिः N. of a celebrated annotator on Śāṅkarāchārya. -ज a. caused by joy (as tears). -तीर्थः N. of Madhva, the founder of a Vaiṣṇava school of philosophy. -द, -कर a. exhilarating, delighting. -करः The moon; दधार सर्वात्मकमात्मभूतं काष्ठा यथानन्दकरं मनस्तः Bhāg. 10. 2. 18. -दत्तः [आनन्दो दत्तो येन] the membrum virile. -पटः [आनन्दजनको पटः] a bridal garment. -पूर्ण a. delighted supremely, full of bliss. (-णः) the Supreme Spirit. -प्रभवः semen. -भैरव a. causing both joy and fear. (-वः) N. of Śiva. -लहरिः, -री f. 'wave of enjoyment', title of a small hymn by Śāṅkarāchārya addressed to Pārvatī.

आनन्दक a. Delighting, gladdening, blessing.

आनन्दता Joyfulness, joy.

आनन्दथु a. [आ-नन्द् अथुच् P. III. 3. 89.] Happy, joyful. -थुः Happiness, joy, pleasure.

आनन्दन a. Pleasing, delighting; Rām. 2. 2. 27. (fig. a son); ०नं चेतसः H. 1. 183. -नम् 1 Delighting, making happy. -2 Paying respects to. -3 Courteous treatment of a friend or a guest at meeting and parting; courtesy, civility. -4 What gives or produces delight.